

Konjunkturrådets rapport 2022:

*Offentlig upphandling
– i gränslandet mellan
ekonomi och juridik*

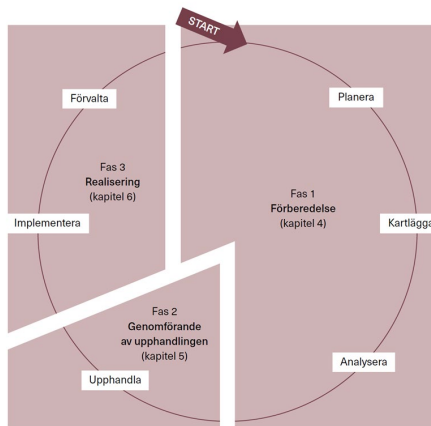
Offentlig upphandling
av digitala system

2022.11.15

Författare

- ➔ Sofia Lundberg, professor nationalekonomi, Handelshögskolan, Umeå universitet
- ➔ Malin Arve, docent nationalekonomi, Norges Handelshögskola, Bergen
- ➔ Mats A Bergman, professor nationalekonomi, Södertörns högskola
- ➔ Lars Henriksson, professor juridik, Handelshögskolan, Stockholm

Syfte – kort om rapporten

- ➔ Utmaningar och möjligheter i offentlig upphandling
 - Utgångspunkt i upphandlingsprocessen, nationalekonomisk forskning, beaktande av regelverket och exempel från praktiken
- ➔ Specifikt behandlas:
 - Varför kan det bli dyrare än beräknat?
 - Varför kan det bli sämre, lägre kvalitet än önskat?
 - Varför upphandlas inte sådant som borde upphandlas?
 - Varför upphandlas sådant som inte borde upphandlas?
 - Varför kan offentlig upphandling upplevas som krångligt?
- ➔ Medskick till
 - Praktiker
 - Regleraren
- ➔ Finns det förbättringspotential i praktik och regelverk? Ja

Vad handlar det om egentligen?

- ➔ Kostnader och kvalitet är förenat med *osäkerhet*, i varierande grad beroende på varans, tjänstens eller entreprenadens karaktär
- ➔ Det är helt naturligt att vi har
 - *Ofullständig information* om det som upphandlas både vad gäller kostnader och kvalitet
 - *Asymmetrisk information* om det som upphandlas

Hur ser det ut på marknaden för digitala system?

Slutsatser

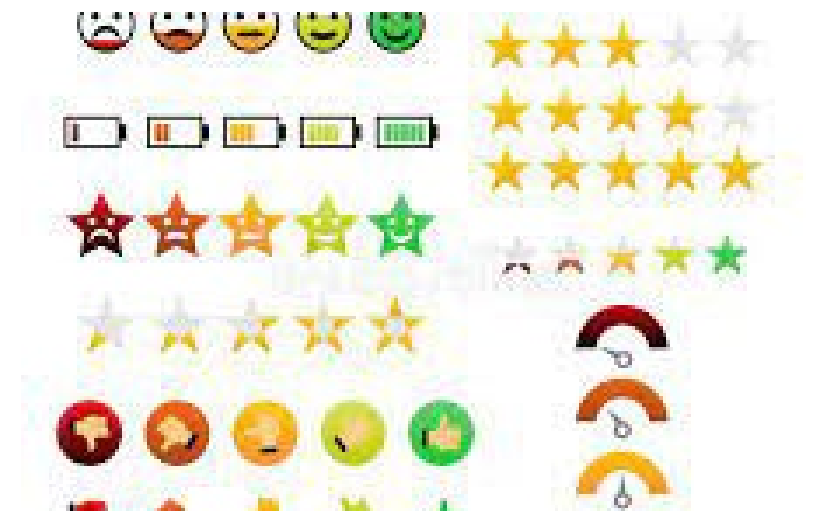
- ➔ Allt måste inte och bör inte upphandlas
- ➔ Tänk till kring samordning och ramavtal
- ➔ Balansera administrativa samordningsvinster i förhållande till konkurrensstimulerande åtgärder – dela upp upphandlingar eller använd delkontrakt
- ➔ Undvik utvärderingsmodeller som riskerar godtycklig kontraktstilldelning
- ➔ Tillämpa kostnadsdelningskontrakt för att hantera osäkerhet
- ➔ Använd optioner aktivt – förläng inte med automatik
- ➔ Skriv avtal så att anbudspris återspeglas i utbetald ersättning
- ➔ Följ upp med måtta och kompetens

- ➔ Möjliggör kontraktstilldelning på tidigare prestationer – ratingsystem

*Hanterar osäkerhet:
Ger incitament att leverera minst utlovad kvalitet & förutsättningar för samhälls-ekonomisk effektivitet*

Ratingsystemet

- ETT system, nationellt (offentligt – opartiskt)
- Produktkategorier
- Flera egenskaper under varje kategori
- Del av kvalificeringskrav ”Minst X på ...” eller som kriterier i utvärderingsmodellen
- Kan göra det mindre intressant att ”fuska”
- Inga problem för seriösa aktörer
- Nya aktörer? Genomsnittsranksingen av rankade leverantörer. Varför?
 - För lågt?
 - För högt?

at the
t was
ut the
s were
."

=

- ▼ restaurant_name
 - ▼ waitstaff
 - ▶ speed
 - ▶ friendliness
 - ▼ bathrooms
 - ▶ cleanliness
 - ▶ wait time

Digital system Frågor?

Är lösningen unik för beställaren eller finns den redan på marknaden?
Ska beställare och leverantör ta fram beställningen tillsammans?

- ➔ Förfarande
 - Förenklat eller Öppet förfarande vanligast – är det rätt val?
 - Projekttävling? Innovationspartnerskap? Förhandlat förfarande med föregående annonsering? Konkurrenspräglad dialog?
- ➔ Finns det digitala system som borde vara gemensamma och inte ”kundunika”?
 - Transaktionskostnader på brukarna?
 - Samordning? Men: balans mot stora och koncentrerade upphandlingar som kan leda till få anbudsgivare?
- ➔ Utvärderingsmodell? *Högsta kvalitet till givet pris?*
- ➔ Mjuka parametrar – service, lyhördhet osv. hur tar vi hänsyn till det i tilldelningsbeslutet?
- ➔ Komplexa tjänster – vem/vilka har kompetensen?
- ➔ Vad kan vi lära av näringslivets upphandlingar av digitala tjänster?
- ➔ Skulle ett ratingsystem bidra till bättre tillvaratagande av kompetens och bättre leveranser?

Sofia Lundberg
sofia.lundberg@umu.se

Malin Arve
malin.arve@nhh.no

Mats A Bergman
mats.bergman@sh.se

Lars Henriksson
lars.henriksson@hhs.se

Tack för att ni lyssnat!

